

»Kam vas bo tokrat peljal @Direkt« ✈

@direktni: Aljoša, Damir, Daniel, Franz, Gabriel, Helena, Ines, Johanna, Julijan, Leo, Martin, Martina, Sanja, Svetlana in Veronica

petek, 29. novembra 2019 | št. 4 | leto I

mladi@primorski.eu

Biti ali ne biti manjšina

Manjšine so v današnji organizaciji sveta pravzaprav večina. Ni države, ki ne bi imela manjšin. Merila, ki jih zaznamujejo, so težko določljiva in ne povsem univerzalna. Manjšine so dinamične in po svoje gojijo odnos do samih sebe in do okolja, ki jih obdaja. Obravnava manjšin ni enostavna, zlasti zaradi kompleksnosti sveta, njegove ureditve ter njegovega stalnega spreminjanja in razvoja; sicer pa je manjšina to, kar je manj v številu, pa tudi tisto, kar je odvisno oziroma podrejeno neki večini. Tokrat @Direkt poroča z Nizozemske, kjer smo poizvedovali, koliko jim je znana slovenska skupnost v Italiji. Desetim študentom z Univerze v Groningenu smo tako postavili nekaj vprašanj o slovenski skupnosti v Italiji. Njihove izjave so bile raznolike in zanimive.

Eden izmed intervjuvancev ni vedel, kaj je Slovenija, eden izmed njih pa tudi ni bil seznanjen s pojmom manjšine. Štirje intervjuvanci so pojmovali slovensko skupnost v Italiji kot avtohtoni narod, ostalih šest pa je njen obstoj obravnavalo le kot posledico preseljevanja. Na vprašanje, od kdaj se lahko govori o obstoju slovenske skupnosti v Italiji, so štiri intervjuvanci odgovorili, da šele po koncu druge svetovne vojne, trije so omenili medvojno obdobje, dva sta odgovor poplošila na devetnajsto stoletje, eden pa se pri tem vprašanju ni opredelil. Z radovednostjo smo jih vprašali, kolikšen odstotek prebivalstva znotraj italijanske države je slovensko govoreči. Intervjuvanci so na vprašanje odgo-

vorili z naslednjimi odstotki: 1,3 %, 5 %, 1 %, 0,33 %, 0,016 %, 0,5 %, 0,33 % in 33 %, medtem ko dva svojega odgovora nista podala. Kako pa intervjuvanci gledajo na pravice? Katerih pravic mislijo, da je skupnost deležna? Dva intervjuvancata sta odgovorila, da je slovenski narod deležen istih pravic kot italijanski. Ena intervjuvanka meni, da so Slovenci v Italiji deležni vsaj splošnih človekovih pravic. Pet jih je izjavilo, da imajo pripadniki slovenske skupnosti pravico do uporabe slovenskega jezika, nakar so se osredotočili na pomembnost izobrazbe v slovenskem jeziku ter na delovanje različnih organizacij in ustanov. Ena intervjuvanka pa je o obstoju slovenskih izobraževalnih ustanov in organizacij podvomila. Poleg tega tudi

misli, da slovenska skupnost v Italiji ni deležna volilnih pravic. Izmed desetih intervjuvancev je eden izjavil, da je italijanski narod rasistično usmerjen in skeptičen do raznolikosti in da potemtakem slovenska skupnost sploh nima pravic. Njeno trenutno stanje je eden izmed intervjuvancev povezal tudi s prihodnostjo in poudaril, da bo skupnost zaradi močne prisotnosti italijanskega nacionalizma izginila. Upoštevati moramo dejstvo, da anketa ne more biti povsem zanesljiva, saj je število sodelujočih študentov preizkorno, da bi nam lahko nudilo zanesljiv oris stanja. Kaj pa lahko storimo, da se identiteta slovenske skupnosti v Italiji ohrani in zavest o njej razširi? To vprašanje naj nam bo vsem v razmislek ...

@Direktni intervju

Jarmila Kodrič, restavratorica

Vsak najstnik sanja o svojem prihodnjem življenju, o svojem prihodnjem poklicu. Običajno si večina predstavlja tradicionalne poklice, nekateri, bolj pustolovski tipi, pa si izberejo ali tudi naključno »padejo« v posebne, še neraziskane kariere. Danes, cenjeni bralci, vam v branje ponujamo poseben intervju z Jarmilo Kodrič, restavratorico pisne in grafične dediščine ter oblikovnih del na papirju, ki nam bo razkrila skrivnosti in anekdote svojega poklica.

Kako ste se usmerili na tako posebno pot?

»Ko sem obiskovala prvo leto študija biologije, sem se nekoliko dolgočasila in tako začela raziskovati druge oziroma nove poti. Zanimalo me je restavratorstvo lesa, ki v Furlaniji - Julijski krajini ni prisotno, zato sem se udeležila predstavitve Centra za katalogizacijo in restavratorstvo (it. Centro di catalogazione e restauro del FVG), ki je takrat ustanovil petletni pripravljalni tečaj o restavratorstvu knjig, dokumentov, umetnin na papirju in pergamentu ter fotografij (tečaj je enakovreden magistrski diplomski). Po uvodnem predavanju sem se v ta svet zaljubila in se odločila za ta študij.«

Kaj pravzaprav počnete pri svojem delu?

»Nimam lastnega laboratorija, zato delam na licu mesta oziroma v raznih knjižnicah in muzejih. V bistvu moram papirno kulturno dediščino pregledati, urediti in postaviti v stanje, da je spet uporabna. Delala sem v najrazličnejših ustanovah: National Museum of Oman, Arhiv Republike Slovenije, Fondazione Vittoriale degli Italiani itd.«

Kaj vam je najbolj všeč pri vašem poklicu?

»Najbolj mi je všeč to, da veliko potujem, saj mi to omogoča spoznavanje novih krajev in kultur. Tudi povezava in prijateljstvo z drugimi restavratorji ter sočasna samostojnost in odgovornost pri delu me navdušujejo.«

Omenili ste vaše delovno izkušnjo v Omanu. Kako ste spoznali tako oddaljeno kulturo? Ali za vaše delo različna pisava predstavlja težavo? Morda kakšna anekdota iz Omana?

»Oman je bil zame čudovita izkušnja. Januarja 2015 sem prvič odpotovala v Oman, kjer sem pripomogla k ustanovitvi državnega muzeja, ki je bil tudi prvi muzej na Arabskem polotoku. Najbolj me je presenetila narava: čudoviti hribovi in puščava, ki se spušča v morje. V Omanu sem se zaljubila v

islamske, arabske oziroma vzhodne veze, ki so popolnoma različne od naših, evropskih - tudi miniature, poglavja in celotna struktura knjig so drugačni in zame osebno zanimivejši. Glede pisave nisem imela posebnih težav, saj sem morala poznati samo številke, da bi pravilno »sestavljala« knjige. Zabavna anekdota, ki mi takoj pride na misel, je vnet pogovor z žensko, ki mi je onemogočala delo na nekem Koranu, ker nisem muslimanka. Tako sem morala k direktorju in mu vse potrpežljivo razložiti.«

Pravijo, da knjiga kot fizično sredstvo izginja. Kaj menite o tem?

»Po moje knjiga ne bo izginila tako hitro, konec koncev je digitalni svet še vedno vezan na energetske vire. Lahko nas zavede dejstvo, da tudi današnje knjižnice stremijo k digitalizaciji, vendar to ni prava kulturna dediščina. Digitalno sredstvo je samo informacija o pravi, fizični in analogni kulturni dediščini. Če je knjiga preživela skoraj 2000 let, se je prav gotovo ne bomo znebili tako hitro!«

- **boba.de.B00rgo** - Ma te sardele so bobete!!!
- **roberto_dipi** - Meni sardele se dopadejo samo in savor, magari z enim kozarcem malvazije :)
- **boba.de.B00rgo** - Sardine, sardele, saj ni važno ... Bašta da so Barkovljanke!!
- **salv1ni_matejko** - Ma what?? Naš kaj, bom začel zbirati svojo vojsko mačk, ki bodo požrle sardele! hihhi #esercitodigattini
- **roberto_dipi** - Če me dovolj pobožaš, sem lahko tudi jaz tvoja muca? @salv1n1_matejko mwahahaha
- **Gyorgya.mel0ni** - Sardine 1, sardine 2 - zakaj niso že napisali novega hita??? @krogla_in_bašta
- **krogla_in_bašta** - Ma kaj hočete od mene, ne bom pisal tako lepih pesmi!!! Naj poskrbi kdo drug...
- **therealdonaldtrump** - Kaj so te sardele, sardine?
- **salv1n1_matejko** - Pusti stat, @therealdonaldtrump, boljše, da ne veš ...
- **hylaryyy.klint0N** - Hmmm ... ste mi dali lepo idejo! Anti-trumpovke ... Brancinke!!!
- **Oba_ma.Michell3** - Jaz sem prav brancinka!
- **boba.de.B00rgo** - Si Barkovljanka?
- **Oba_ma.Michell3** - Ja ...
- **boba.de.B00rgo** - Si bobeta?
- **Oba_ma.Michell3** - Buh, ja ...
- **putinvlad** - Dobro torej, @Oba_ma.Michell3, se bova zabavala v kakem gulagčku ...

